

Tézy k rigoróznym skúškam

Študijný odbor: Ošetrovateľstvo

OŠETROVATEĽSTVO

1. Etika v ošetrovateľstve. Vymedzenie ošetrovateľskej etiky. Etické kódexy. Problematika informovanosti pacientov. Problematika dôstojnosti.
2. Vybrané etické teórie (deontológia, princípalizmus, utilitarizmus, etika cnosti a etika starostlivosti) a ich reflexia v ošetrovateľskej etike. Princípy biomedicínskej etiky.
3. Humanistické modely: konkretizácia znakov holistického a humanistického prístupu. Komparácia modelov, základné pojmy, centrálné komponenty. Koncept potrieb.
4. Klinické prostredie v príprave sestier. Modely klinickej výučby, stratégie vedenia a hodnotenia na klinických pracoviskách. Úloha pedagóga, mentora, lektora v profesionálnej príprave.
5. Ošetrovateľstvo ako veda, metodologické východisko ošetrovateľstva, metaparadigma, metaparadigmatické pojmy ošetrovateľstva, konceptuálne modely a teórie.
6. Ošetrovateľstvo založené na dôkazoch. Vymedzenie základných pojmov. Proces ošetrovateľstva založenom na dôkazoch. Význam a podmienky uplatnenia konceptu ošetrovateľstva založenom na dôkazoch.
7. Profesionálna identita sestier a jej rozvoj. Profesionálna socializácia. Profesionálna príprava sestier na Slovensku. Adaptačný proces v povolani sestra.
8. Profesionalizmus v ošetrovateľstve a jeho vývoj. Profesionálne ošetrovateľstvo. Teoretické rámce skúmania profesionality. Hodnotenie profesionalizmu. Profesionálna autonómia.
9. Regulácia a registrácia profesie sestry. Účel, ciele a formy regulácie zdravotníckeho povolania sestry. Profesionálna organizácia, jej význam, úlohy a ciele.
10. Rozsah ošetrovateľskej praxe. Kompetencie sestier, vymedzenie a charakteristika pojmu. Pozícia sestry, sestry špecialistky, sestry s pokročilou praxou, sestry pre riadenie ošetrovateľskej praxe, charakteristika pozície.
11. Štandardizovaný ošetrovateľský jazyk (Standardized Nursing Language – SNL). Aliancia NNN.

Odporúčaná literatúra

BUTCHER, H. K. et al. *Nursing Interventions Classification (NIC)*. St. Louis: Elsevier, 2018.

COWAN, D. T., I. NORMAN, and V. P. COOPAMAH. Competence in nursing practice: a controversial concept – a focused review of literature. In: *Nurse Education Today*. 2005, 25(5), 355–362. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2005.03.002>

COWAN, D. T. et al. European survey of general nurses' self-assessment of competence. In: *Nurse Education Today*. 2007, 27(5), 452–458. doi: 10.1016/j.nedt.2006.08.008

- ČÁP, J., M. PALENČÁR a R. KURUCOVÁ. *Ľudská dôstojnosť v kontexte smrti a umierania*. Martin: Vydavateľstvo Osveta, 2016.
- Etický kódex zdravotníckeho pracovníka, príloha č. 4. 2004. In Zákon č. 578/2004 Z.z. Národnej rady Slovenskej republiky o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2004/578/ZZ_2004_578_20210119.pdf
- GASTMANS, C. Dignity-enhancing nursing care: a foundational ethical framework. In: *Nursing Ethics*, 2013, 20(2), 142–149. <https://doi.org/10.1177/0969733012473772>
- GURKOVÁ, E. a R. ZELENÍKOVÁ. *Klinické prostredí v príprave sester: organizace, strategie, hodnocení*. Praha: Grada Publishing, 2017.
- HERDMAN, T. H. et al. *Nursing Diagnoses: Definitions and Classification 2021-2023*. New York: Thieme, 2021.
- HEŘMANOVÁ J. et al. *Etika v ošetrovateľskej praxi*. Praha: Grada Publishing, 2012.
- HULKOVÁ, V. *Štandardizácia v ošetrovateľstve*. Bratislava: Grada Slovakia, 2016.
- JAROŠOVÁ, D. a R. ZELENÍKOVÁ. *Ošetrovateľství založené na důkazech*. Evidence based nursing. Praha: Grada Publishing, 2014.
- Koncepcia zdravotnej starostlivosti v odbore ošetrovateľstvo*. Vestník MZ SR zo dňa 2. marca 2023, ročník 71.
- MOORHEAD, S. et al. *Nursing Outcomes Classification (NOC). Measurement of Health Outcomes*. St. Louis: Elsevier, 2018.
- Nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností*. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2010/296/ZZ_2010_296_20230410.pdf
- PURSIO, K. et al. Professional autonomy in nursing: An integrative review. In: *Journal Nursing Management*. 2021, 29(6), 1565–1577. doi:10.1111/jonm.13282
- VARJUS, S. L. et al. Professional autonomy of nurses in hospital settings – a review of the literature. In: *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. 2011, 25(1), 201–207. doi:10.1111/j.1471-6712.2010.00819.x
- Vyhláška MZ SR 95/2018 Z. z., ktorou sa určuje rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom*. Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2018-95>
- WADE, G. H. Professional nurse autonomy: Concept analysis and application to nursing education. In: *Journal of Advanced Nursing*. 1999, 30(2), 310–318. doi:10.1046/j.1365-2648.1999.01083.x
- ŽIAKOVÁ, K. a kol. *Profesionalizmus a etika v ošetrovateľstve*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2023. 196 s.
- ŽIAKOVÁ, K. a kol. *Ošetrovateľské konceptuálne modely*. 1. vyd. Martin: Vydavateľstvo Osveta, 2007. 190 s.
- ŽIAKOVÁ, K. a kol. *Ošetrovateľstvo : Teória a vedecký výskum*. 2. vyd. Martin: Vydavateľstvo Osveta, 2009. 319 s.
- ŽIAKOVÁ, K. a kol. *Ošetrovateľství: konceptuální modely a teorie*. 1. vyd. Ostrava: Zdravotně sociální fakulta, Ostravská univerzita, 2005. 234 s.
- ŽIAKOVÁ, K., KALÁNKOVÁ, D., and M. TOMAGOVÁ. Assessing nurse professionalism: a literature review of instruments and their measurement properties. In: *Central European Journal of Nursing and Midwifery*. 2022, 13(1), 611–623. doi: 10.15452/CEJNM.2021.12.0020

KLINICKÉ OŠETROVATEĽSTVO

1. Kultúra bezpečnosti pacienta. Definícia, dimenzie hodnotenia kultúry bezpečnosti, nástroje na hodnotenie kultúry bezpečnosti, legislatívne normy EÚ.
2. Nežiaduca udalosť v zdravotnej starostlivosti – charakteristika, rozdelenie, systém hlásenia nežiaducich udalostí pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, legislatívna norma v SR.
3. Indikátory kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Systém hlásení, meracie nástroje, rizikové faktory, manažment prevencie a starostlivosti o pacienta.
4. Agresívny pacient v ošetrovateľskej praxi. Rizikové faktory pre vznik agresie pacienta, prevencia a manažment starostlivosti o agresívneho pacienta.
5. Zdravotná gramotnosť a selfmonitoring u pacientov s chronickým ochorením. Charakteristika zdravotnej gramotnosti, význam pre selfmonitoring chronického ochorenia, charakteristika selfmonitoringu. Selfmonitoring pacienta s vybraným chronickým ochorením.
6. Kompliancia a adherencia u pacientov s chronickým ochorením. Charakteristika pojmov, faktory ovplyvňujúce komplianciu a adherenciu. Možnosti posudzovania, ošetrovateľské intervencie na podporu kompliancie pacientov.
7. Ošetrovateľské dokumentácia, typy a súčasti dokumentácie. Definícia, problematika vedenia ošetrovateľskej dokumentácie. Nemocničné informačné systémy, ošetrovateľský modul. Faktory ovplyvňujúce vedenie ošetrovateľskej dokumentácie.
8. Starostlivosť o seniorov. Podpora zdravia a preventívne národné programy. Aktívne a zdravé starnutie. Špecifiká starostlivosti o geriatrického pacienta, geriatrické symptómy a syndrómy. Komplexné geriatrické hodnotenie.
9. Meracie nástroje v ošetrovateľskej praxi. Definícia, prehľad a charakteristika vybraných meracích nástrojov vhodných pre použitie v ošetrovateľskej praxi, ich implementácia. Význam použitia meracích nástrojov v kontexte autonómie povolania.
10. Štandardizácia ošetrovateľskej starostlivosti. Mapy starostlivosti, klinické odporúčané postupy, klinické smernice, štandardné postupy v ošetrovateľskej praxi. Definícia, charakteristika, druhy, tvorba a ich význam. Implementácia do ošetrovateľskej praxe a ich dopad na kvalitu ošetrovateľskej starostlivosti.

Odporúčaná literatúra

BARTONÍČKOVÁ, D., KOHANOVÁ, D., ŽIAKOVÁ, K. 2023. Vzdelávacie rámce a oblasti kompetencií študentov ošetrovateľstva súvisiace s bezpečnosťou pacientov: Integratívny prehľad. In: *Health & Caring*, 2023, 2(2): 1-19. Dostupné z: <https://healthandcaring.upce.cz/index.php/healthandcaring/article/view/2441/2230>

BÓRIKOVÁ, I. *Posuzování bezpečnosti pacienta*. In ŠÁTEKOVÁ, L. a kol. *Demence : hodnotící techniky a nástroje*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2021, s. 70-91.

BÓRIKOVÁ, I. a kol. *Meranie a merací nástroj*. In: ŽIAKOVÁ, K. a kol. *Ošetrovateľstvo – teória a vedecký výskum*. Martin: Vydavateľstvo Osveta, 2009, s. 210-224.

BÓRIKOVÁ, I., ŽIAKOVÁ, K. *Problematika posudzovacích nástrojov v ošetrovateľstve*. In *Ošetrovateľská diagnostika a praxe založená na dôkazoch*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007, s. 13-17. Dostupné z: <https://dokumenty.osu.cz/lf/uom/uom-publikace/ebn-2007.pdf>

BÓRIKOVÁ, I. *Predikcia rizika vzniku dekubitov*. In: *Trendy v ošetrovateľstve IV*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006, s. 20-26. Dostupné z: <http://dokumenty.osu.cz/lf/uom/uom-publikace/trendy-iv-2006.pdf>

BÓRIKOVÁ, I., TOMAGOVÁ, M., MIERTO VÁ, M. *Pády a ich prevencia u hospitalizovaných pacientov*. Martin: Vydavateľstvo Osveta, 2019. 126 s.

HOOZOVÁ, J. a kol. *Komplexné vyšetrenie geriatrické*. Bratislava: Komisia MZ SR pre ŠDTP, 2021. 44 s.

HUDÁKOVÁ, A. a kol. *Geriatrické syndrómy ako prediktory ošetrovatelstva v geriatrici*. Prešov: Vydavateľstvo PU, 2016. 190 s.

JAROŠOVÁ, D. a kol. *Prevence pádů a zranění způsobených pády u starších dospělých*. Adaptovaný klinický doporučený postup Prevention of falls and fall injuries in the older adult (2005), Supplement (2011), RNAO. Ústav ošetrovatelství a porodní asistence Lékařská fakulta, Ostravská univerzita v Ostravě, 2014. 85 s. Dostupné z: <http://dokumenty.osu.cz/lf/uom/uom-publikace/kdp-pady-plna-verze.pdf>

JAROŠOVÁ, D. a kol. *Klinické doporučené postupy v ošetrovatelství*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 144 s.

JOINT COMMISSION ON ACCREDITATION OF HEALTHCARE ORGANIZATIONS. *Prevence pádů ve zdravotnickém zařízení*. Praha: Grada Publishing, 2007. 171 s.

KALVACH, Z. a kol. *Geriatrické syndromy a geriatrický pacient*. Praha: Grada Publishing, 2008. 336 s.

Kľúčové zistenia a odporúčania týkajúce sa vzdelávania a odbornej prípravy v oblasti bezpečnosti pacienta v Európe. Vypracovala podskupina pre vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti bezpečnosti pacienta pracovnej skupiny Európskej komisie pre bezpečnosť pacienta a kvalitu starostlivosti. Dostupné z: http://ec.europa.eu/health/patient_safety/docs/guidelines_psqcwg_education_training_sk.pdf

KOHANOVÁ D. a kol. Faktory ovplyvňujúce hodnotenie kultúry bezpečnosti pacientov z perspektívy študentov ošetrovatelstva: Prierezová štúdia. In: *Zdravotnícke listy*, 2023, 11(2). Dostupné z: https://zl.tnuni.sk/fileadmin/Archiv/2023/2023-11.c.2/ZL_2023_11_2_02_Kohanova.pdf

Koncepcia zdravotnej starostlivosti v odbore geriatrici. Vestník MZ SR, ročník 55, čiastka 1-5, 25. január 2007. Dostupné z: http://www.szu.sk/userfiles/file/Katedry/kat_44/Koncepcia_geriatricie.pdf

Metodické usmernenie č. 3/2014 o zavádzaní systémov hlásení chýb, omylov a nežiaducich udalostí v ústavnej zdravotnej starostlivosti. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Vestník č. 15/2014, s. 2-9. Dostupné z: https://www.udzs-sk.sk/documents/14214/19136/VE_15_2014.pdf

Metodický pokyn Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre zber indikátorov kvality na hodnotenie poskytovania zdravotnej starostlivosti. Vestník MZ SR zo dňa 15. októbra 2013, ročník 61.

ZANOVITOVÁ, M. a kol. *Vybrané aspekty starostlivosti o zdravie seniorov*. Martin: JLF UK, 2015. Dostupné z: <https://portal.jfmed.uniba.sk/clanky.php?aid=317>

OŠETROVATEĽSKÝ VÝSKUM

1. Etické aspekty ošetrovateľského výskumu. Etické zásady výskumu na ľudskom subjekte. Helsinská deklarácia. Etické komisie. Informovaný súhlas v ošetrovateľskom výskume. Etické zásady publikovania.
2. Výskumný proces a jeho jednotlivé fázy. Časový harmonogram výskumu.
3. Formulovanie výskumných problémov, cieľov a hypotéz v kvantitatívnom výskume. Výber výskumnej vzorky v kvantitatívnom výskume, typy výberu výskumnej vzorky. Náhodný výber, randomizácia, stanovenie zaraďovacích a vyradovacích kritérií.
4. Formulovanie výskumných problémov, cieľov v kvalitatívnom výskume. Výber výskumnej vzorky v kvalitatívnom výskume, zámerný výber. Stanovenie zaraďovacích a vyradovacích kritérií. Saturácia dát a informačná sila.

5. Typy výskumných štúdií v kvantitatívnom výskume. Prospektívne, retrospektívne, korelačné, experimentálne, longitudinálne, prierezné štúdie.
6. Typy výskumných štúdií v kvalitatívnom výskume. Fenomenologické, hermeneutické, etnografické štúdie, zakotvená teória, akčný výskum, prípadové štúdie.
7. Metódy zberu empirických metód v kvantitatívnom výskume. Dotazník, škálovanie, meranie, experiment. Analýza kvantitatívnych dát.
8. Metódy zberu empirických metód v kvalitatívnom výskume. Rozhovor, pozorovanie, analýza dokumentov. Analýza kvalitatívnych dát.
9. Rigor a bias: validita, reliabilita, psychometrické vlastnosti výskumných nástrojov v kvantitatívnom výskume. Hodnovernosť a dôveryhodnosť v kvalitatívnom výskume.

Odporúčaná literatúra

LAJČIAKOVÁ, P., TABAČKOVÁ, K. *Ako spracovať výskum*. Ružomberok: Verbum, 2010. 180 s.

MASARYK, R. *Ten druhý výskum: Úvod do kvalitatívnych metód v psychológii*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2021. 146 s.

MIOVSKÝ, M. *Kvalitatívni přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2006. 332 s.

ŘIHÁČEK, T. a kol. *Kvalitatívni analýza textů: čtyři přístupy*. Brno, 2013. 190 s. Dostupné z: [https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/504618/mod_resource/content/3/Kvalitativni-analyza-textu\(1\).pdf](https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/504618/mod_resource/content/3/Kvalitativni-analyza-textu(1).pdf)

ŠKODOVÁ, Z. *Praktický úvod do metodologie výskumnej práce*. In: Multimediálna podpora výučby klinických a zdravotníckych disciplín: Portál JLF UK, posledná aktualizácia 10.10.2013. Dostupné z: <https://portal.jfmed.uniba.sk/clanky.php?aid=234>

ŽIAKOVÁ, K. a kol. *Ošetrovatelstvo : Teória a vedecký výskum*. 2. vyd. Martin: Vydavateľstvo Osveta, 2009. 319 s.